

Ånderdalen
nasjonalparkstyre

Møteinnkalling

Utvalg:	Ånderdalen nasjonalparkstyre
Møtested:	Forvaltningsknutepunkt Øverbotn, Forvaltningsknutepunkt Øverbotn
Dato:	23.03.2026
Tidspunkt:	09:00-1430

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Under orienteringssaker vil representanter fra Salt informere om et prosjekt knyttet til monitorering av ferdsel og slitasje i Ånderdalen nasjonalpark

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 5/26	Godkjenning av innkalling og saksliste styremøte 23.03.2026 - Ånderdalen nasjonalparkstyre		2026/83
ST 6/26	Ånderdalen nasjonalparkstyre - valg og konstituering- 2025-2029		2026/2134
ST 7/26	Budsjett drift av utvalg, kartlegginger og prioritering av tildelte tiltaksmidler 2026		2025/10753
ST 8/26	Eventuelt Delegert sak		
DS 1/26	Delegert vedtak - innvilget dispensasjon fra verneforskriften - Ånderdalen nasjonalpark - bruk av snøskuter i forbindelse med tilsyn av vanntilførsel - Salmar Settefisk AS avd Stonglandseidet Referat sak		2026/2761
RS 1/26	Klargjøring av unntak i verneforskrifter for militær operativ virksomhet		2026/3200
RS 2/26	Orientering fra forvalter på styremøte 23. mars 2026.		2026/83

Arkivsaksnr: 2026/83-3

Saksbehandler: Ingve Birkeland

Dato: 17.03.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Ånderdalen nasjonalparkstyre	5/26	23.03.2026

Godkjenning av innkalling og saksliste styremøte 23.03.2026 - Ånderdalen nasjonalparkstyre

Forvalters innstilling

Ånderdalen nasjonalparkstyre godkjenner innkalling og saksliste

Saksopplysninger

Møtetidspunkt er endret i forhold til tidligere vedtatt møteplan grunnet permisjon til forvalter i februar 2026.

Vurdering

Arkivsaksnr: 2026/2134-3

Saksbehandler: Ingve Birkeland

Dato: 18.03.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Ånderdalen nasjonalparkstyre	6/26	23.03.2026

Ånderdalen nasjonalparkstyre - valg og konstituering- 2025-2029

Vedlegg:

- 1 Korrigert - oppnevning av representanter til Ånderdalen nasjonalparkstyre 2026 - 2029 - kopi av vedtak til Statsforvalteren i Troms og Finnmark - Ånderdalen nasjonalpark - 2026

Forvalters innstilling

Saken legges frem uten innstilling til vedtak.

Saksopplysninger

Miljødirektoratet har delegert myndighet etter naturmangfoldloven § 62 andre ledd tredje punktum til å bestemme at et særskilt oppnevnt organ er forvaltningsmyndighet for et område vernet med hjemmel i naturmangfoldloven kapittel V, jf. forskrift av 28. februar 2025 nr. 320 om delegering av myndighet etter naturmangfoldloven og forskrift 28. februar 2025 nr. 321 om delegering av myndighet etter naturmangfoldloven fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet.

Myndigheten omfatter også revidering av nasjonalpark-/verneområdestyrenes vedtekter og forvalternes instruks. Etter forslag mottatt fra Sametinget i brev av 07.01.2026 vil Miljødirektoratet oppnevne følgende personer til Ånderdalen nasjonalparkstyre for perioden 2026- 2029:

Leif Pedersen

Personlig vara: **Ann Karin Svendsen**

Oppnevningen gjelder også for 2030 inntil nye representanter fra Sametinget er oppnevnt. I tillegg kommer tidligere oppnevnte styremedlemmer foreslått fra kommune og fylkeskommune med funksjonstid 2023/24-2027.

Miljødirektoratets oppnevning av de styrerepresentantene i Ånderdalen nasjonalparkstyre ligger vedlagt.

Vurdering

Etter at Miljødirektoratet har oppnevnt nye representanter for Sametinget i Ånderdalen nasjonalparkstyre, må nasjonalparkstyret konstitueres på nytt.

Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700
9815 VADSØ

Trondheim, 19.02.2026

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/8469

Saksbehandler:
Ingrid Moe Dahl

Oppnevning av representanter til Ånderdalen nasjonalparkstyre

Miljødirektoratet har delegert myndighet etter naturmangfoldloven § 62 andre ledd tredje punktum til å bestemme at et særskilt oppnevnt organ er forvaltningsmyndighet for et område vernet med hjemmel i naturmangfoldloven kapittel V, jf. forskrift av 28. februar 2025 nr. 320 om delegering av myndighet etter naturmangfoldloven og forskrift 28. februar 2025 nr. 321 om delegering av myndighet etter naturmangfoldloven fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet.

Myndigheten omfatter også revidering av nasjonalpark-/verneområdestyrenes vedtekter og forvalternes instruks.

Etter forslag mottatt fra Sametinget i brev av 07.01.2026 vil Miljødirektoratet oppnevne følgende personer til Ånderdalen nasjonalparkstyre for perioden 2026- 2029:

Leif Pedersen

Personlig vara: Ann Karin Svendsen

Oppnevningen gjelder også for 2030 inntil nye representanter fra Sametinget er oppnevnt. I tillegg kommer tidligere oppnevnte styremedlemmer foreslått fra kommune og fylkeskommune med funksjonstid 2023/24-2027.

Forvalter orienterer de valgte representantene om oppnevningen.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Terje Qvam
seksjonsleder

Ingrid Moe Dahl
seniorrådgiver

Kopi til:

SAMEDIGGI / SAMETINGET
Ingve Birkeland

Ávjovárgeaidnu 50

9730

KARASJOK

Arkivsaksnr: 2025/10753-7

Saksbehandler: Ingve Birkeland

Dato: 19.03.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Ånderdalen nasjonalparkstyre	7/26	23.03.2026

Budsjett drift av utvalg og prioritering bruke av tildelte skjøtsel- og tiltaksmidler 2026

Vedlegg:

- 1 Tiltaksplan 2026_6.1.26
- 2 Budsjett drift av utvalg 2026

Forvalters innstilling

Ånderdalen nasjonalparkstyre vedtar tiltaksplanen og budsjett for 2026. Nasjonalparkstyre tar tildelingen av driftsmidler til etterretning, og vil tilpasse driftsåret 2026 etter tilgjengelige midler. Grunnstøtten til drift av nasjonalpark prioriteres brukt til anskaffelse og transport av ved til de etablerte rasteplassene i nasjonalparken, samt til uttransport av gamle klopper. Nasjonalparkforvalter delegeres myndighet til å prioritere bruken av grunnstøtten ut over de nevnte tiltakene.

Forvaltningsplanmidlene skal brukes til å gjennomføre en brukerundersøkelse og reiselivskartlegging, samt til å få utarbeidet en kort rapport hvor man får sammenstilt kunnskapsgrunnlaget om insektsfaunaen i nasjonalparken. Nasjonalparkforvalter delegeres myndighet til å disponere midlene avsatt til forvaltningsplan, samt nasjonalparkstyrets driftsmidler ut fra vedtatte aktiviteter og løpende kostnader.

Ut fra tildelte tiltaksmidler skal alle tiltak som er planlagt for 2026 gjennomføres:

- Inv 1 2026 Friluftstoalett Startpunkt Olaheimen
- Inv 2 2026 Natursti innfallsport Tranøybotn
- Inv 3 2026 Rasteplass Åndervatnet Øst
- Skjøtsel 2 Klopper ny sti Andre Velten-Åndervatnet
- Skjøtsel 3 Kloppelegging DNT-løype Åndervatnet sør
- Skjøtsel 4 2026 Trapp (er) Andre Velten
- Skjøtsel 5 2026 Forsterking av sti rundløype
- FVO 2 2026 Informasjonstiltak- skilt

Nasjonalparkstyret vedtar å gjennomføre naturrestaurering av utvalgte slåttemarker i Gjeska og vedtar å sette av en ramme på kr 200000,- til dette arbeidet. I tillegg settes det av kr 30000,- som skal dekke kostnadene ved en kartlegging av insektsfaunaen i forkant av restaureringen og tilsvarende i etterkant.

Nasjonalparkstyret vedtar å fortsette arbeidet med å restaurere stengte stipartier mellom Andre Velten og Åndervatnet og setter av en ramme på kr 80000,- til dette arbeidet.

Nasjonalparkforvalter delegeres myndighet til å iverksette arbeidet med de vedtatte tiltakene og til å prioritere bruk av midler innenfor rammen av tildelingene.

Saksopplysninger

Ånderdalen nasjonalparkstyre melder inn behov til drift av utvalg, kartlegginger, drift av nasjonalparken, samt midler til tiltak og skjøtsel i begynnelsen januar hvert år. Tiltaksplaner og eventuelt skjøtelsplaner legges til grunn ved behovsinnmeldingen.

Behovsinnmeldingen skjer via Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter (ESS). Ånderdalen nasjonalparkstyre vedtok i styremøte 12.11.25 budsjett for 2026 og tiltaksplan for 2026. På bakgrunn av dette vedtaket, sendte nasjonalparkforvalter følgende søknad om tiltaksmidler i 2026.

Oversikt over alle tiltak						
Pri.	Navn på tiltaket	Tiltakskategori	Tiltakstype	Verneområde	Øk. ansvarlig	Beløp
1	Inv 1 2026 Friluftstoalett Startpunkt Olaheimen	Tilrettelegging og informasjon	Oppføring av innfallsport/P- plass	Ånderdalen nasjonalpark (VV00000117)	Forvaltningsm.	350 000
2	Inv 2 2026 Natursti innfallsport Tranøybotn	Tilrettelegging og informasjon	Annet (utdypes i beskrivelsesfeltet)	Ånderdalen nasjonalpark (VV00000117)	Forvaltningsm.	60 000
3	Inv 3 2026 Rasteplass Åndervatnet Øst	Tilrettelegging og informasjon	Annet (utdypes i beskrivelsesfeltet)	Ånderdalen nasjonalpark (VV00000117)	Forvaltningsm.	30 000
4	Skjøtsel 2 Klopper ny sti Andre Velten- Åndervatnet	Tilrettelegging og informasjon	Opparbeide sti/kanalisering	Ånderdalen nasjonalpark (VV00000117)	Forvaltningsm.	80 000
5	Skjøtsel 3 Klopplegging DNT- løype Åndervatnet sør	Tilrettelegging og informasjon	Opparbeide sti/kanalisering	Ånderdalen nasjonalpark (VV00000117)	Forvaltningsm.	20 000
6	Skjøtsel 4 2026 Trapp (er) Andre Velten	Tilrettelegging og informasjon	Opparbeide sti/kanalisering	Ånderdalen nasjonalpark (VV00000117)	Forvaltningsm.	40 000
7	Skjøtsel 5 2026 Forsterking av sti rundløype	Tilrettelegging og informasjon	Opparbeide sti/kanalisering	Ånderdalen nasjonalpark (VV00000117)	Forvaltningsm.	50 000
8	FVO 2 2026 Informasjonstiltak- skilt	Tilrettelegging og informasjon	Annet (utdypes i beskrivelsesfeltet)	Ånderdalen nasjonalpark (VV00000117)	Forvaltningsm.	30 000
						660 000

Ånderdalen nasjonalparkstyre har fått innvilget sin søknad og tildelt alle omsøkte midler til tiltak: **kr 660000,-**

Prosjektet N1610 Folkedugnad- dugnadsturisme i Ånderdalen

Ånderdalen nasjonalparkstyre har sammen med samarbeidspartnere fått tildelt finansiering fra Troms fylkeskommune og Senja kommune til prosjektet N1610 Folkedugnad- dugnadsturisme i Ånderdalen. Midlene skal dekke projektkostnader fra juli 2025- mai 2026. Det vil bli skrevet egen prosjektrapport som vil bli forelagt nasjonalparkstyret i slutten av april 2026. Ånderdalen nasjonalparkstyre må da vurdere om det skal søkes om ekstern finansiering for å videreføre prosjektet for sommersesongen 2026.

Vurdering

Ånderdalen nasjonalparkstyre fikk god uttelling på søknad om midler til kartlegginger, naturrestaurering og til tiltak.

Over post 1420.21 *N1600 Drift av styret* hadde styret søkt om kr 360000,- men ble tildelt et noe lavere beløp på kr 320000,- Ånderdalen nasjonalparkstyre får ta tildelingen til etterretning og forsøke å argumentere bedre i behovsinnmeldingen for 2027.

Nasjonalparkstyret hadde i tillegg søkt om kr 250000,- til å få gjennomføre en brukerundersøkelse og reiselivskartlegging. Styret fikk tildelt kr 200000,- til denne kartleggingen. Styret har fått tildelt kr 30000,- til forvaltningsplan i 2026. Dette var iht. søknad og forvalter foreslår at disse midlene går til arbeidet med å få utarbeidet en rapport som sammenstiller kunnskapsgrunnlaget om insekter i nasjonalparken.

På post 1420.31 N 1602 Fikk nasjonalparkstyret tildelt omsøkt beløp på kr 660000,- Da anbefaler nasjonalparkforvalter at nasjonalparkstyret vedtar budsjett for de ulike tiltakene iht vedtatt tiltaksplan for 2026.

Nasjonalparkstyret har også søkt om midler til å gjennomføre naturrestaurering av utvalgte slåttemarken i Gjeska samt fortsette arbeidet med å restaurere stengte stipartier mellom Andre Velten og Åndervatnet. Nasjonalparkstyret fikk tildelt litt mer midler en faktisk omsøkt. Til arbeidet som skal gjennomføres i 2026 ligger det en skjøtselsplan for slåttemarkene. Vi ser at det også kan være nyttig å gjøre en kartlegging av insektsfaunaen i forkant av restaureringen og tilsvarende i etterkant. Dette for å se om vi får ønsket effekt med tilbakeføring av naturtypen med tilhørende insektsfauna. Forvalter foreslår derfor å sette av kr 30000,- til kartleggingen i 2026.

Ånderdalen nasjonalparkstyre har sammen med samarbeidspartnere fått ekstern finansiering til å planlegge for folkedugnad-naturturisme prosjektet en Hjelpende hånd til Ånderdalen nasjonalpark for perioden juli 2025- mai 2026. Det foreligger pr nå ikke midler til selve gjennomføringen for sommeren 2026 og nasjonalparkstyret må sammen med samarbeidspartnere se på hvordan man skal få på plass ekstern finansiering til en videreføring av prosjektet sommeren 2026.

Forslag til budsjett 2026 - Tildelte midler fra Miljødirektoratet.

	Omsøkt	Tildelt	Budsjett 2026
Prosjekt N1600 Drift styre og utvalg	360000	320000	
Styremøter			100000
Studietur Færøyene			51000
Befaring Åndedalen np			30000
Møte med Rådgivende utvalg			10000
Møter med eksterne			50000
Arrangementer			30000
Forvaltningsknutepunkt			14000
Reiseurgifter/overtid - forvalter			35000
Sum N1600-Drift styre og utvalg			320000
Driftsmidler nasjonalpark N1600		75000	
Innkjøp og transport av ved			50000
Opprydding gamle klopper			25000
Sum N1600-Drift nasjonalpark			75000
Prosjekt N1601 Forvaltningsplan		230000	
Brukerundersøkelse og reiselivskartlegging 2026	250000		200000
Rapport sammenstilling insektfauna	30000		30000
Sum N1601	280000		230000
Prosjekt N1602 Tiltaksmidler		660000	
Inv 1 2026 Friluftstoalett Startpunkt Olaheimen	350000		350000
Inv 2 2026 Natursti innfallsport Tranøybotn	60000		60000
Inv 3 2026 Rasteplass Åndervatnet Øst	30000		30000
Skjøtsel 2 Klopper ny sti Andre Velten-Åndervatnet	80000		80000
Skjøtsel 3 Kloppegging DNT-løype Åndervatnet sør	20000		20000
Skjøtsel 4 2026 Trapp (er) Andre Velten	40000		40000
Skjøtsel 5 2026 Forsterking av sti rundløype	50000		50000
FVO 2 2026 Informasjonstiltak- skilt	30000		30000
Sum N1602 Tiltak og Skjøtsel	660000		660000
Prosjekt N1609 Myrrestaurering Ånderdalen np		80000	
Naturrestaurering stengte stisegementer	80000		80000
Sum N1609 Naturrestaurering			80000
Prosjekt N1611 Restaurering av slåttemark Gjeska – Ånderdalen		230000	
Kartlegging insektsfauna slåttemark			30000
Naturrestaurering slåttemark	220364		200000
Sum N1609 Naturrestaurering			230000

Driftsmidler nasjonalpark N1600 er fast tildeling. Det dekker kun 28 % av faktisk behov til drift av friluftslivets infrastruktur i nasjonalparken.

Tiltak- og skjøtselsplan 2026 Ånderdalen nasjonalpark

Planer, drift, tiltak og prosjekter

Utkast til drøfting

Prosessdokument 12.11.2025

Revidert 6.1.2026

Tiltaksplan 2026 Ånderdalen nasjonalpark

Utførende institusjon

Ånderdalen nasjonalparkstyre

Kontaktperson

Nasjonalparkforvalter Ingve Birkeland (77642220/48152290)

Publikasjonsnummer

4

År

2025

Sidetall

25

Opplag

Kun digital

Utgiver

Ånderdalen nasjonalparkstyre

Forfatter(e)

Ingve Birkeland

Tittel – norsk og engelsk

Tiltak- og skjøtselsplan 2026 Ånderdalen nasjonalpark

Sammendrag – summary

Ånderdalen nasjonalparkstyre er lokal forvaltningsmyndighet for Ånderdalen nasjonalpark. Nasjonalparkforvalter er utvalgssekretær for styret og er ansvarlig for den daglige driften. Nasjonalparkstyret er i prosess med å ferdigstille og få godkjent forvaltningsplan for nasjonalparken. Besøksforvaltning er viktig hvor veiledning og formidling om verneverdiene og friluftsliv i nasjonalparken står sentralt. Nasjonalparkstyret har utarbeidet en tiltak- og skjøtselsplan for nasjonalparken. Der har nasjonalparkstyret gjort prioriteringer som forvalter sammen med oppsynet er ansvarlig for å følge opp.

Forsidebilde:

Akvarell av Lèa Ricard – naturrestaurering i Ånderdalen nasjonalpark.

Innhold

1	Tiltak- og skjøtselsplan	4
2	Finansiering av tiltak	5
3	Overordnede prioriteringer og føringer	6
4	Nærmere ansvarsforhold og drift	8
4.1	Oppsynoppgaver i Ånderdalen nasjonalpark	9
5	Budsjett behov 2026	9
5.1	Samlet behov for 2026	9
5.2	Investeringstiltak	10
5.3	Skjøtselstiltak	11
5.4	Forvaltningstiltak	12
5.5	Driftstiltak.	13
6	Investeringstiltak	14
6.1	Startpunkt Olaheimen	14
6.2	Videreutvikling av rundløype og natursti ved innfallsporten i Tranøybotn. 15	
6.3	Rasteplass Åndervatnet øst	16
7	Skjøtselstiltak	16
7.1	Naturrestaurering	17
7.2	Klopplegging av stisegment på omlagt sti mellom Andre Velten og Åndervatnet	17
7.3	Klopplegging DNT-løype Åndervatnet sør	17
7.4	Kanalisering av ferdsel-sikring ved å bygge trapper ved Andre Velten. ..	18
7.5	Skjøtsel av rundløypen (Maurstien) i tilknytning til innfallsporten i Tranøybotn	18
8	Forvaltning og organisasjonstiltak	20
8.1	Brukerundersøkelse og kartlegging av reiselivsaktører	20
8.2	Informasjonstiltak	21
9	Naturoppsyn – Naturoppdrag	22
10	Driftstiltak	22
11	Vedlegg	23

1 Tiltak- og skjøtselsplan

Forvaltningsplanen med besøksstrategi skal danne premissene for en tiltak- og skjøtselsplan for Ånderdalen nasjonalpark. Tiltaksplanen baserer seg på tidligere innmeldte behov og tilbakemeldinger fra befaringer deriblant årsmeldingen/rapportering i Naturoppdrag til Fjelltjenesten og Statens naturoppsyn (SNO). Tiltakene som er foreslått i planen har fokus på investeringstiltak og på skjøtsel og tilrettelegging. Når forvaltningsplanen er ferdig godkjent vil Ånderdalen nasjonalparkstyre utarbeide en mer langsiktig drift og tiltaksplan som skal legges ved forvaltningsplanen og besøksstrategi. I påvente av godkjent forvaltningsplan har derfor denne tiltaksplanen har en kort tidshorisont 2026.

Det er viktig å påpeke at nasjonalparkstyret nå er i en glidende overgang fra investering i friluftslivets infrastruktur til en mer driftsfase hvor fokus på skjøtsel/naturrestaurering samt vedlikehold av tilretteleggingstiltakene blir viktig. I vedlegg 1 vil det komme frem status på planlagte tiltak for perioden 2021-2026.

Vedlegg 1. Skjematisk utkast til Tiltaksplan for Ånderdalen nasjonalpark 2021-2026 (opprinnelig utarbeidet som er vedlegg til besøksstrategien)

Vedlegg 2. Miljødirektoratet, Føringer for forvaltningsmyndighetene for verneområder - tiltaksmidler, restaureringsmidler og SNO-ressurser for 2026.

Tiltak- og skjøtselsplanen består av tiltaksgrupper som følger:

- **Investeringstiltak:**

Tiltak som omfatter nye tiltak, eks tilrettelegginger i og rundt nasjonalparken. Omfatter investeringer av utstyr og etablering av nye tiltak.

- **Skjøtsel og naturrestaurering:**

Tiltak som normalt er knyttet til skjøtselsformål, dvs. der det er viktig å iverksette tiltak for å ivareta verneverdiene i nasjonalparken..

- **Driftstiltak (Driftsplan):**

Tiltak som gjennomføres løpende eller med kortere intervall enn vedlikeholdstiltak. Knyttes først og fremst til anlegg. Kan omfatte tilsyn, enkle reparasjoner, øvrige renovasjonstiltak og lignende.

- **Forvaltnings- og organisasjonstiltak:**

Tiltak som knytter seg til faglig forvaltning av områdene. Kan være kartlegginger eller oppfølging av naturmangfoldet eller arter og/ eller besøksteltninger. Omfatter også brukerundersøkelser/brukerkontakt i felt. Organisasjonstiltak er for eksempel

prosjekter knyttet til kompetanseheving og/eller andre formål. Tiltak knyttet til kommunikasjonsplan kommer under denne kategorien.

Tiltaksplanen behandles av nasjonalparkstyret hvert år og gir prioriteringer for kommende budsjettår. Den presenteres også for faglig rådgivende utvalg i det årlige dialogmøte.

2 Finansiering av tiltak

Tiltak i og rundt nasjonalparken finansieres normalt gjennom planmøter med Statens naturoppsyn (SNO) og bevilgninger fra Miljødirektoratet. Slik finansiering søkes årlig gjennom planmøter med SNO og i elektronisk søknadsenter til Miljødirektoratet. Besøksstrategi og tiltaksplanen legges til grunn for behovsinnmeldingen.

Miljødirektoratet har i brev av 27. oktober 2025 gitt «*Føringar for forvaltningsmyndighetene for verneområder - tiltaksmidler, restaureringsmidler og SNO-ressurser for 2026*» Midler til tiltak i verneområder – følger samme føringar som i «strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder 2026-2030» - overordnet mål er at naturtilstanden i verneområder opprettholdes og bedres. Alle tiltak skal være i tråd med godkjent forvaltningsplan, skjøtelsplan eller besøksforvaltningsstrategi.

Det er utarbeidet en egen strategi for bruk av midler som følger av regjeringens «Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene» fra 2019.

Klima- og miljødepartementet har bedt om en styrket ivaretagelse av verneverdiene i verneområdene. Bedring av tilstanden i verneområder, slik at antall truede verneområder reduseres, vil derfor ha fokus. De største negative påvirkningsfaktorene er fremmede arter, gjengroing, forstyrrelse av dyrelivet, tekniske inngrep og slitasje på vegetasjon.

Ved fordeling av midler til skjøtsel og besøksforvaltning, skal tiltakene som gir størst positiv effekt på tilstanden, og som direkte bidrar til å motvirke negative påvirkningsfaktorer, prioriteres.

Etablerte skjøtselstiltak i naturtyper som krever kontinuerlig skjøtsel for å opprettholde god tilstand (løpende skjøtsel), skal prioriteres høyere enn oppstart av nye skjøtselstiltak.

Klimaendringene kan forventes å gi økt stress for mange av artene og naturtypene i verneområdene og kan gi endringer i sammensetningen av arter. For å minimere de negative effektene av klimaendringer på verneverdiene, må andre negative påvirkninger begrenses mest mulig. Eksempler på dette er gjengroing, forstyrrelser og forurensning. I tillegg bør forvaltningen av verneområder nå ta ekstra hensyn til klimaeffekter i planlegging av tiltak. Skjøtselstiltak, som fjerning av fremmede arter, må for eksempel antas å øke i omfang som følge av klimaendringene, og

planlegging av tilretteleggingstiltak som etablering av stier og broer, må ta høyde for økte nedbørsmengder med påfølgende flom- og rasfare.

Posten for tiltaksmidler er en statlig investeringspost for forvaltningsmyndighetenes prioriterte tiltak i verneområder. Midlene skal derfor kun benyttes til tiltak i forvaltningsmyndighetens egen regi, ev. til kjøp av tjenester for gjennomføring av tiltakene. Midlene kan ikke benyttes som tilskudd til andre aktører. Drift og vedlikehold av infrastruktur (veier, toaletter, parkeringsplasser o.l.) utenfor verneområdene finansieres ikke over tiltaksmidlene.

Forvaltning av kulturminner gjøres normalt med midler over kulturminnemyndighetenes budsjettposter.

Om behov for og midler til andre formål

Forvaltningsplaner og bevaringsmål – det legges stor vekt på effektmåling av tiltak. Det betyr at myndighetene forventer at midlene som benyttes skal bedre naturtilstanden. Nasjonalparkstyret vedtok bevaringsmålene endelig høsten 2022 og har lagt opp til dialog med Miljødirektoratet og SNO for godkjenning av disse bevaringsmålene. Høsten 2023 var forvalter og SNO ute og la ut de første bevaringsmålene nasjonalparkstyret har vedtatt etablert. Høsten 2025 var forvalter sammen med Fjelltjeneste og la ut nye bevaringsmål hvor fokuset lå på sti og tilstanden til stien opp mot Kvænan.

Miljødirektoratets strategi for bruk av tiltaksmidler er det et viktig moment er at det må være etablert en besøksstrategi for verneområdene for å få utlyst midler til større investeringstiltak. Besøksstrategien ble endelig godkjent av Miljødirektoratet i juni 2025.

Enkelte tiltak og tiltaksgrupper kan også søkes finansiert/delfinansiert over andre ordninger som friluftsmidler, fysakmidler, fylkeskommunal RUP, Sametinget, kommunal eller private ordninger. Slik finansiering søkes i hvert enkelt tilfelle der dette er nødvendig for å få på plass en full finansiering.

3 Overordnede prioriteringer og føringer

Målet med forvaltningen av verneområder er å redusere trusler mot verneverdiene slik at verneformålet ivaretas.

Strategien for å nå dette målet er å prioritere tiltak som retter seg mot en bedre tilstand i verneområdene. Tiltakene skal redusere trusler mot verneverdiene, og både restaureringstiltak, skjøtselstiltak og informasjons- og tilretteleggingstiltak er nødvendige for å ivareta verneformålet.

Tekstboks fra Strategi for bruk av tiltaksmidler i verneområder 2026-2030 (Miljødir)

Tiltak skal være forankret i en skjøtsels- eller forvaltningsplan, en besøksstrategi for området eller andre relevante styringsdokumenter.

Prioriteringer ved bruk av tiltaksmidler:

1. Tiltak som direkte bidrar til å motvirke trusler mot verneverdiene
2. Løpende skjøtselstiltak
3. Vedlikehold av eksisterende tilrettelegging
4. Besøksforvaltningstiltak i verneområder med høyt besøkstrykk
5. Besøksforvaltningstiltak i øvrige verneområder
6. Besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet (slik som fugletårn mm.)

Tekstboks fra Strategi for bruk av tiltaksmidler i verneområder 2026-2030 (Miljødir)

Ånderdalen nasjonalparkstyret hovedmål for 2026 er:

1. **Å få utarbeidet forvaltningsplan for nasjonalparken.** Arbeid knyttet til forvaltningsplanen finansieres ikke over kap./post 1420.31, men over andre budsjettposter (1420.21).
2. **Bygge opp kunnskapsgrunnlag om bruk av nasjonalparken. Mer tilstedeværelse og informasjon.**

For å oppnå en god forvaltning av nasjonalparken, kan det være nødvendig med generelle naturkartlegginger, sårbarhetsvurderinger, brukerundersøkelser, utarbeidelse av tiltak- og skjøtselsplaner, overvåking og utarbeidelse av nettsider o.a. Slike tiltak finansieres ikke over kap./post 1420.31, men over andre budsjettposter (1420.21).

Nasjonalparkstyret vil ved behov gjennomføre sårbarhetsvurderinger som et ledd i å ha tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for å sikre en god besøksforvaltning som ivaretar verneverdiene i nasjonalparken. Økt fokus på brukerkontakt i nasjonalparken med informasjon til brukere av nasjonalparken.

I 2026 vil fokus på kompetanseheving av styret og sekretariat være viktig for å ivareta det lokale forvaltningsansvaret av nasjonalparken. Å jobbe med lokalbefolkningen for å forankre vernet og forvaltningen er viktig i en tid hvor Senja og nasjonalparken er under press med økende besøk. Nasjonalparkstyret har som mål å jobbe videre med prosjektet knyttet til folkeforskning og naturdugnad i nasjonalparken. Nasjonalparkstyret ønsker også å få gjennomført en brukerundersøkelse i 2026.

3. Skjøtsel og tilrettelegging.

Langs en del av stiene er det begynt å bli en del slitasje. Fortsette overvåking og kontinuerlig vurdering av behov for klipping og omlegging av stier. Videreføre forsøk i enkelte delområder hvor man tester ut ulike skjøtselstiltak for å se om enkelte tiltak fungerer bedre enn andre. Det vil også kontinuerlig vurderes behov for omlegging av en del stisegmenter for å ivareta verneverdiene og naturopplevelsene i nasjonalparken. Nasjonalparkstyret vil i 2026 videreføre kartleggingen fra 2024-2025 av alle stiene i nasjonalparken, hvor målet er å

risikovurdere stiene mhp klimaendringer, med økte nedbørsmengder med påfølgende erosjon, flom- og rasfare. I 2025 ble det gjennomført noe naturrestaurering av noen myrsegmenter som er påført slitasje langs stien opp mot Åndervatnet. I 2026 vil vi overvåke de restaurerte områdene samtidig vi ønsker å gjennomføre ytterligere «småskala»-naturrestaureringsprosjekt i nasjonalparken.

4. Adkomst, tilgang og tilgjengelighet.

Kanalisere ferdsel til områder som tåler besøk. Fortsette arbeidet med å bygge opp innfallsporter, styrke adkomstmuligheter og etablere startpunkt/informasjonspunkt. I dette arbeidet er det viktig å samarbeide med kommuner, veimyndigheter, friluftsråd, grunneiere, reindriften, frivillige lag og foreninger.

4 Nærmere ansvarsforhold og drift

I Ånderdalen nasjonalpark (ÅNP) er det gjennomført en del tilrettelegginger og restaurering av bygg. En utfordring er knyttet til ansvarsforhold og driftsoppgaver i ÅNP. Driftsoppgaver som vedkjøring, renovasjon, skjøtsel- og tilrettelegging og tilsyn har over lang tid blitt utført av Fjelltjenesten på oppdrag og med finansiering fra flere parter. Det vil inngås årlige avtaler med Fjelltjenesten knyttet til drift, skjøtsel og tiltak.

Tiltaksplanen for 2026 tar utgangspunkt i allerede innmeldte behov og føringer nasjonalparkstyret har lagt i besøksstrategien. Når forvaltningsplanen foreligger må det utarbeides en tiltaksplan som er tydelig på hvilke løsninger man skal gå for og gi en langtidsplan for driften av nasjonalparken. Hvilken rolle Senja kommune som nasjonalparkkommune skal ha knyttet til drift av anlegg i randsonen til nasjonalparken må avklares ytterligere.

Ånderdalen nasjonalparkstyre må levere søknader i Elektronisk søknadssenter (ESS) som normalt på driftsmidler til nasjonalparkstyret på 1420.21-posten som Miljødirektoratet så vil vurdere på nyåret 2025. I tillegg vil nasjonalparkstyret da få tildelt en sum (75000,-) som nasjonalparkstyret kan benytte som grunnstøtte til de driftsbehov styret måtte prioritere. Denne summen trenger nasjonalparkstyret ikke å søke om.

I ESS er det mulig å søke både om tiltak i verneområder og naturrestaurering på post 1420.31. Vi er inne i FNs tiår for naturrestaurering (2021-2030). Restaurering er nødvendig for å stoppe tapet av naturmangfold og under dette virkninger av klimaendringene. Midlene skal benyttes til å gjennomføre restaureringstiltak. Dette betyr at dersom nasjonalparkstyret har gode naturrestaureringsprosjekter som det er mulig å gjennomføre i løpet av 2026, inkludert fjerning av fremmede treslag/arter, kan styret søke om det innen fristen 9. januar. Det må legges ved en god prosjektbeskrivelse til søknaden.

4.1 Oppsynoppgaver i Ånderdalen nasjonalpark

Ånderdalen nasjonalparkstyret har ingen oppsynsmyndighet, men styret kan imidlertid gi ønsker og føringer på omfanget og prioriteringene som gjøres av Statens naturoppsyn (SNO)/Miljødirektoratet.

Innspill til prioritering og bestilling av personalressurser fra SNO-personell - Planmøtene mellom nasjonalparkstyret og SNO-lokalt skal sikre god dialog og forutsigbarhet med hensyn til prioritering av oppsynsinnsats og gjennomføring av tiltak i felt som SNO kan utføre. Planmøte 1 ble avholdt 28. november 2025.

Bestillingene legges inn i en felles portal **Naturoppdrag** og følger prioriteringene i tiltak- og skjøtelsesplanen. Etter innmeldt behov om naturoppsyn, tiltak- og skjøtelsesmidler kommer og tildelingen til nasjonalparkstyret er gjennomført, gjennomføres planmøte 2 hvor endelig prioritering av SNOs (Fjelltjenestens) innsats avtales.

Fjelltjenesten utfører noe av oppsynet i ÅNP på oppdrag fra SNO. Ved utarbeidelse av denne tiltaksplanen er ikke skillelinjene helt avklart. Muligheten for overlapp på tiltak nevnt i denne planen og konkrete oppsynsoppdrag er det viktig å få en avklaring på i Planmøtene med SNO.

5 Budsjett behov 2026

5.1 Samlet behov for 2026

Styrets behov for midler til drift, tiltak og skjøtsel 2026 som vist i tabellen under:

Midler som vil bli søkt på postene 1420.21 og 1420.31.

Tiltak	Kapittelpost	Total kostnad	Bestilling Miljødir/SNO
INVESTERING	1420.31	kr 440 000	kr 440 000
SKJØTSEL	1420.31	kr 490 000	kr 490 000
FORVALTNING	1420.21 og 1420.31	kr 280 000	kr 280 000
DRIFT nasjonalpark	1420.21	kr 285 000	kr 285 000
SUM		kr 1 495 000	kr 1 495 000

- For drift har nasjonalparkstyret tidligere meldt inn behov og Miljødirektoratet vil fordele driftsmidler over post 1420.21 etter et sett gitte kriterier. Ånderdalen nasjonalpark har fått kr 75000,- som fast grunntilskudd til drift av Ånderdalen nasjonalpark. Viktig å merke seg at tildelt grunntilskudd ikke dekker samlet driftsbehov for 2026.

5.2 Investeringstiltak

Tiltak	Navn	Beskrivelse	Total Kostnad	Søknad Miljødir	Merknad	Ansvar	Utførende
Inv 1 2026	Toalett Startpunkt Olaheimen	Etablere toalett ved startpunkt	kr 350 000	kr 350 000	Det er innehtet pris gjennom en anbudsprosess 2025. + 20000 kr til servituttavtale	nasjonalparkstyret	Entreprenører.
Inv 2 2026	Natursti Innfallsport	Videreutvikling, produksjon og montering	kr 60 000	kr 60 000	Utvikle for de yngste barna	nasjonalparkstyret	Naturveileder/entr eprenør
Inv 3 2026		Rasteplass Åndervatnet øst utbedre ekstisterende med bålpanner og benker	kr 30 000	kr 30 000	Fast etablering da det bruke fast uten tilrettelegging	nasjonalparkstyret	Fjelltjenesten
Delsum Investeringstiltak 2026			kr 440 000	kr 440 000			
Meldes in over kapittelpost 1420.31							

5.3 Skjøtselstiltak

Prosj id	▼ Navn	▼ Beskrivelse	▼ Total kostnad	▼ Søknad Miljødir	▼ Merknad	▼ Ansvar	▼ Utførende	▼
Skjøtsel 1 2026	Naturrestaurering	Utvalgte slåttemarker i Gjeska og mindre segmenter skadet av tråkk og erosjon i Ånderdalen nasjonalpark	kr 300 000	kr 300 000	Slåttemark i Gjeska samt Videreføring av prosjekt fra 2025	Forvalter	Fjelltjenesten/Forvalter eventuelt eksternt tjenestekjøp	
Skjøtsel 2 2026	Klopper ny sti Andre Velten-Åndervatnet	Ulegging av nye klopper (300 meter)	kr 80 000	kr 80 000	Utlekking av nye klopper på ny sti mellom Andre Velten og Åndervatnet	Forvalter	Fjelltjenesten/Forvalter eventuelt eksternt tjenestekjøp	
Skjøtsel 3 2026	Klopplegging DNT-løype Åndervatnet sør	Klopplegging 3-4 segmenter (150 meter)	kr 20 000	kr 20 000	Plugging og restaurering av myr	Forvalter	SNO	
Skjøtsel 4 2026	Trapp (er) Andre Velten	Bygge trapp i skråning Andre Velten	kr 40 000	kr 40 000		Forvalter	Fjelltjenesten/Forvalter eventuelt eksternt tjenestekjøp	
Skjøtsel 5 2026	Barklegging av sti-rundløype i tilknytning til Innfallsporten i Tranøybotn	Innkjøp og utlegging av kokosmatter og bark	kr 50 000	kr 50 000	På rundløypa i tilknytning til innfallsporten i Tranøybotn	Forvalter	Fjelltjenesten/Forvalter eventuelt eksternt tjenestekjøp	
Delsum Skjøtselstiltak 2026			kr 490 000	kr 490 000				
Meldes in over kapittelpost 1420.31								

5.4 Forvaltningstiltak

Prosj id	Navn	Beskrivelse	Total kostnad	Søknad Miljødir	Merknad	Ansvar	Utførende
Fvo 1 2026	Brakerundersøkels e kartlegging av reiselivsaktører	Ånderdalen nasjonalpark	kr 250 000	kr 250 000	Videreføring av prosjekt fra 2023	Forvalter	Konsulenter og interesseorganisasj oner
Fvo 2 2026	Informasjonstiltak	Skilt og infomasjonstiltak i nasjonalparken og i randsonen	kr 30 000	kr 30 000	Iht besøksstrategi	Forvalter	Forvalter
Sum forvaltningstiltak 2026			kr 280 000	kr 280 000			
Meldes inn over kapittelpost 1420.21 og 1420.31							

5.5 Driftstiltak.

Prosj id	Navn	Beskrivelse	Total kostn	Søknad SNO	Merknad	Ansvar	Utførende
Drift 1 2026	Ved	Vedforsyning rasteplasser	kr 70 000	kr 70 000	2 gang pr år	Forvalter	Fjelltjenesten
Drift 2 2026	Reparasjon og utskiftinger av tilretteleggingstiltak. Generelt	Reparasjoner av eksisterende tilretteleggingstiltak. Stier, sikringer, merkepinner	kr 40 000	kr 40 000			Fjelltjenesten
Drift 3 2026	Tilsyn og drift rasteplasser	Tilsyn, enkle repr og opprydding på rasteplasser. Tømminmg av toalett	kr 40 000	kr 40 000	3 ganger pr år	Forvalter	Fjelltjenesten
Drift 4 2026	Nye verneskilt	Nye verneskilt etter ny mal				Forvalter	SNO/Fjelltjenesten
Drift 5 2026	Uttransport av gamle klopper	Det er skiftet ut mye gamle klopper de siste årene. Disse må trasnporteres ut.	kr 30 000	kr 30 000		Forvalter	Fjelltjenesten/Entreprenør
Drift 6 2026	Drift innfallsport Tranøybotn	Ved, vedlikehold av sti og rasteplasser	kr 35 000	kr 35 000		Forvalter	Fjelltjenesten/Entreprenør
Drift 7 2026	Helikoptertransport ifbm drift	Transport klopper, ved, bark mm.	kr 70 000	kr 70 000		Forvalter	Helikopterselskap
Delsum Driftstiltak 2026			kr 285 000	kr 285 000			
Det tildeles fast grunnstøtte på kr 75000,- over post 1420.21. Den dekker kun 28% av årlig driftsbehov.							

For drift har nasjonalparkstyret tidligere meldt inn behov og Miljødirektoratet vil fordele driftsmidler over post 1420.21 etter et sett gitte kriterier. Ånderdalen nasjonalpark har fått kr 75000,- som fast grunnstilskudd til drift av Ånderdalen nasjonalpark. Dette dekker kun 28% av årlig driftsutgifter og det vil derfor være underdekning på drift.

6 Investeringstiltak

6.1 Startpunkt Olaheimen

(Inv 1 2026)

Senja på langs løypa (DNT-løype) går tvers gjennom nasjonalparken fra nord til sør. I sør er startpunktet/stopp punktet ved Olaheimen. Det er etablert servituttavtale med grunneier om bruk av eksisterende parkeringsplass og at man kan sette opp turskilt og informasjonstavle i området. Grunneierne ønsket/kom med krav om at det også må etableres et friluftstoalett ved parkeringsplassen. I 2026 ønsker nasjonalparkstyret å utbedre parkeringsplassen med å fylle på nytt topplag med grus, etablere et friluftstoalett, samt sette opp en informasjonstavle med hovedplakaten for Ånderdalen nasjonalpark. Det er innhentet tilbud for arbeid med parkeringsplass og etablering av nytt friluftstoalett. Vi budsjettert med en kostnad på kr 350000,-

Parkeringsplass startpunkt Olaheimen som skal oppgraderes.

Nasjonalparkstyret søker Miljødirektoratet om kr.250000,- som finansiering til oppgradering av startpunkt Olaheimen i 2026.

6.2 Videreutvikling av rundløype og natursti ved innfallsporten i Tranøybotn.

(Inv 2 2026)

Vi har i 2026 valgt å søke Miljødirektoratet om tiltaksmidler til å gjøre noen justeringer og tillegg til naturstien og rundløypen som ble åpnet i 2025. Justeringer kommer etter tilbakemeldinger og ønsker fra besøkende. Rundløypen tar utgangspunkt fra endepunktet på den universelt utformede stien og går i en sløyfe opp til det etablerte utkikkspunktet og ned til besøkspunktet Álddovuopmi. Vi ønsker å montere spørsmål (skyvebrett) nede på de etablerte stolpene. Vi har sett på naturstien som er utviklet ved Rovdyrsenteret i Bardu og tenker at det kan være en god løsning for å treffe de yngste som ikke har like stort utbytte av den etablerte naturstien. Målgruppen for tiltaket er aldersgruppe 0-10 år.

Vi ønsker i tillegg å sette ut noen flere figurer av dyr som du kan se i nasjonalparken i tilknytning til naturstien. Det vil utvikles en brosjyre som de besøkende kan bruke når de bruker naturstien. Det vil utvikles som at du skal ut på «artsjakt» og krysse av de artene du observerer når du går gjennom naturstien. Brosjyren kan du få på Naturhuset eller ved besøkspunktet Álddovuopmi før du starter på naturstien.

Skyveskilt med spørsmål fra natursti rovdyrsenter i Bardu. Vi ønsker å utvikle tilsvarende som skal festes nede på eksisterende stolper. Spørsmålene skal være rettet mot de yngste besøkende (0-10 år).

Ånderdalen nasjonalparkstyre søker Miljødirektoratet om 60000,- som bidrag til å videreutvikle naturstien i 2026.

6.3 Rasteplass Åndervatnet øst

(Inv 3 2026)

Det har over tid blitt etablert en rasteplass på østsiden av Åndervatnet. Dette til tross for at oppsynet flere ganger har forsøkt å fjerne bålplasser og stokker som er brukt som benker. Nasjonalparkstyret har etablert bevaringsmål knyttet til «villbål» på østsiden av Åndervatnet. Vi ser at å etablere en fast bål plass så vil vi kanskje unngå at de besøkende etablerer spredte bålplasser i området. Av den grunn ønsker vi å etablere en enkel rasteplass med bålgruve, og benker laget av furuplank rundt bålet. Fjelltjenesten vil få i oppdrag å transportere bjørkeraier til brensel ved bålplassen. Det vil også bli plasser en sagbukk med fastmontert båndsgag i vaier. Da vil vi kunne få effektmåling av tiltaket og se om andelen «villbål» avtar etter etableringen.

Eksempel på enkel tilrettelagt bål plass i Dividalen nasjonalpark. Foto: Fjelltjenesten.

Nasjonalparkstyret søker Miljødirektoratet om kr.20000,- som finansiering til å etablere en enkel rasteplass på østsiden av Åndervatnet i 2025.

7 Skjøtselstiltak

Behov for skjøtselstiltak vil variere mellom år. I perioden 2013-2025 er det benyttet tiltaksmidler til å skifte ut en del eldre klopper og det er også lagt ut klopper i enkelte nye områder hvor det var i ferd med å bli vegetasjonslitasje.

Behov for skjøtsel og vedlikehold vil normalt meldes inn fra feltapparatet og fra publikum løpende eller gjennom årsrapport utarbeidet av Fjelltjenesten, og den er lagt til grunn for utarbeidelsen av tiltaksplanen for 2026.

7.1 Naturrestaurering

(Skjøtsel 1 Naturrestaurering)

Restaurering av to utvalgte slåttemarker i Gjeska. Vedlagt skjøtselsplan.

Ånderdalen nasjonalparkstyre ønsker å fortsette med restaurering av utvalgte lokaliteter i Ånderdalen nasjonalpark. Nasjonalparkstyret vil også i 2026 se på muligheter for å bruke frivillige til å gjennomføre noe av restaureringsarbeidet. I tillegg vil nasjonalparkstyret forsøke å få et samarbeid med SNO eller fjelltjenesten samt bruke eksterne tjenesteleverandører. Metodikk og områder beskrevet i vedlagt rapport for 2025.

Nasjonalparkstyret søker Miljødirektoratet om kr 300000,- til å få gjennomført Naturrestaurering i Ånderdalen nasjonalpark i 2026.

7.2 Kloppegging av stisegment på omlagt sti mellom Andre Velten og Åndervatnet.

(Skjøtsel 2 2026)

Styret er i prosess med å ruste opp stien mellom innfallsporten i Tranøybotn og Åndervatnet. Dette er lht. føringene gitt i besøksstrategien. I 2025 ble 2 km av stien lagt om, og det gjenstår arbeid med kloppegging i området mellom Andre Velten og Åndervatnet. Det er gjort innkjøp av 300 meter med klopper som må transporteres vintersesongen 2025/2026. Det krever en god del personellressurser til å kloppegge. Trolig vil to personer bruke to uker på dette arbeidet.

For å bli ferdig med dette arbeidet søker nasjonalparkstyret Miljødirektoratet om kr 80000,- i 2026.

7.3 Kloppegging DNT-løype Åndervatnet sør

(Skjøtsel 3 2026).

Ved utløpet av Åndervatnet er det noen myrområder som DNT-løypen går over. Det er behov for å legge nye klopper i dette området (ca. 150 meter.

For å utføre dette tiltaket søker nasjonalparkstyret Miljødirektoratet om kr 20000,- i 2026.

7.4 Kanalisering av ferdsel-sikring ved å bygge trapper ved Andre Velten.

(Skjøtsel 4 2026).

Ved utløpet av Andre Velten ble stien lagt om i 2025. Det er en bratt skråning der som nasjonalparkstyret vurderer at det er behov for å etablere en trapp eller en form for terrassering for å kanalisere ferdselen. I 2025 fikk vi bygget en slik trapp i rundløypen ved innfallsporten og vi vurderer at en slik trapp også vil være formålstjenlig ved Andre Velten.

Terrassering/trapp i rundløypa etabler 2025. Nasjonalparkstyret ønsker å etablere tilsvarende ved Andre Velten i 2026.

For å utføre dette tiltaket søker nasjonalparkstyret Miljødirektoratet om kr 40000,- i 2026.

7.5 Skjøtsel av rundløypen (Maurstien) i tilknytning til innfallsporten i Tranøybotn.

(Skjøtsel 5 2026).

I forbindelse med etableringen av rundløypen i innfallsporten i Tranøybotn ønsker nasjonalparkstyret å prioritere å fortsette med å legge kokosmatter med furuflis på utvalgte

stisegmenter for å gjøre den robust til å tåle ferdselen som kanaliseres dit. Dette har vist seg å fungere veldig bra og brukerne kanaliseres på den furuflis lagte stien uten at den utvides. Selve stien er ca. 2 km og vi har i perioden 2021-2026 lagt både kokosmatter med furuflis og enkelte stisegment er klopplagt.

I tillegg er det enkelte partier har vi i 2025 bygget trapper eller etabler terrassering i skråninger. Vi har definert dette som et skjøtselstiltak, men kan også defineres som et investeringstiltak som gjennomføres over flere år. Rundløypa er det viktigste kanaliseringstiltaket nasjonalparkstyret har gjennomført i randsonen av nasjonalparken. Rundløypa ligger i tilknytning til innfallsporten og er ikt. Besøksstrategien for Ånderdalen nasjonalpark.

Deltakere i dugnadsturismeprosjektet sommeren 2025 i arbeid med å legge furuflis på stien i rundløypen i innfallsporten Tranøybotn.

For 2026 er det behov for å legge ut furubark i stisegmenter i rundløypen ved innfallsporten i Tranøybotn. Det er beregnet en kostnad på dette på kr. 50000,-

8 Forvaltning og organisasjonstiltak

8.1 Brukerundersøkelse og kartlegging av reiselivsaktører

(Fvo 1 2026)

Det er en viktig forutsetning for å drive en målrettet besøksforvaltning er at man har oppdatert kunnskap om bruk av nasjonalparken. Eksempler på dette:

- Overvåke utvikling av bruk over tid (antall brukere)
- Grunnlag for målretting av investeringer, eks forebygging av slitasje.
- Overvåke forholdet mellom antall brukere og effekter av bruk (slitasje mv.)
- Måle effekt av tiltak (tilrettelegging/kanalisering)
- Grunnlagsdata for ringvirkningsanalyser

Kunnskap om bruk bygges opp over tid og med en systematisk tilnærming. Metodene og teknologi for kartlegging av besøk/bruk er normalt delt i følgende;

Kvalitative undersøkelser: Brukerundersøkelser/intervjuer. Tar sikte på å kartlegge brukernes oppfattelse og meninger om områdene. F.eks. med hensyn til tilrettelegging. Gjennomføres normalt med 4-5 års mellomrom. Ble gjennomført i Ånderdalen nasjonalpark 2016. Reiselivskartlegging gjennomført 2017. Ønskelig å få gjennomført dette på nytt i 2026.

Kvantitative undersøkelser: Besøksteller. Har som mål å klargjøre hvor mange som bruker områdene og/eller fordeling av bruk geografisk. Kan gjøres ved gjennomgang av turbøker (usikre data), eller ved bruk av teknologiske løsninger som er tilpasse formålet (elektroniske persontellere).

I Ånderdalen nasjonalpark har det vært gjennomført flere år med telling av besøk ved innfallsporten i Tranøybotn og på stien opp mellom Tranøybotn og Åndervatnet. I forbindelse med innfallsport prosjektet ved Hyttekroa i Tranøybotn ser vi at vi fortsatt har behov for å telle besøkende som ferdes i randsonen til Ånderdalen. I tillegg så ønsker vi å se på effekten av de tilretteleggingene som er gjennomført og er under planlegging, fokuset vil være om dette påvirker besøkstallet og om vi når målene med kanalisering.

Nasjonalparkstyret søker Miljødirektoratet om kr 250000,- til å utvikle å få gjennomført brukerundersøkelse og kartlegging av reiselivsaktører i 2026.

8.2 Informasjonstiltak

(Fvo 2 2026)

De siste årene har nasjonalparkstyret produsert hovedplakater for nasjonalparken, opplysningsplakater, temaplakater i tilknytning til innfallsporten i Tranøybotn samt varsomplakater og mini plakater. I tillegg har vi i samarbeid med Senja turlag fått erstattet de gamle treskiltene (turskiltene) på Senja på langs løypa med tilknytningsstier. Senja turlag fikk midler til dette fra Troms og Finnmark fylkeskommune. Det er ytterligere behov for å komme med mer målrettet informasjon bla på bål plassene. Vi ønsker å se på de plakaten som er laget for Femunden nasjonalpark og eventuelt lage noe tilsvarende.

*Eksempel fra Femunden nasjonalpark på bruk av miniplakater ved rasteplass/bål plass.
Foto: Sindre Kolstad Valen*

Sekretariatet har ansvaret for drift av nasjonalparkstyrets hjemmeside samt hjemmesiden for Ånderdalen nasjonalpark. I tillegg benyttes SoMe kanaler som instagram og Facebook som informasjonskanaler. Dette arbeidet vil utvikles videre i 2026 og prioriteres. Samarbeid med Senja kommune som nasjonalparkkommune, Visit Senja og Miljødirektoratet i bruk av SoMe er viktig fremover.

Nasjonalparkstyret søker Miljødirektoratet om kr 30000,- til å utvikle informasjon på ulike plattformer-nivåer både fysisk og i SoMe.

9 Naturoppsyn – Naturoppdrag

Naturoppdrag er miljøforvaltningens portal-nettløsning hvor forvaltningsmyndigheten legger inn behov for ulike forvaltningstiltak (tilsyn, skjøtsel og tiltak). Det skal også legges inn bevaringsmål i naturoppdrag med angitt frekvens på når bevaringsmålene skal kontrolleres og følges opp. Naturoppsynet kan også legge inn observasjoner som kan være nyttig for forvaltningsmyndigheten å få informasjon om.

Nasjonalparkstyret gjennomfører Planmøter med SNO/Fjelltjenesten og melder inn behov gjennom Naturoppdrag. SNO vil svare ut hva som kan bli gjennomført og eventuelt angi tidshorisont på dette.

Skjerm bilde Naturoppdrag 4.11.25.

Tittel	Behovstype	Behovskategori	Verneområde	Forvaltningsmyndighet
Følge opp besøkstellere	Kartlegge og overvåke	Ferdse	Ånderdalen nasjonalpark	Nasjonalparkstyret Ånderdalen nasjonalpark
Kontroll motorferdse	Kartlegge og overvåke	Annet	Ånderdalen nasjonalpark	Nasjonalparkstyret Ånderdalen nasjonalpark
Etablere stigtrinn i en skrent hvor stien går mot Sør-Kaperskaret	Vedlikehold	Sikring / utbedring	Ånderdalen nasjonalpark	Nasjonalparkstyret Ånderdalen nasjonalpark
Natturrestaurering slåttmarker i Gjeska	Skjøtsel	Rydde trær/busker/kratt	Ånderdalen nasjonalpark	Nasjonalparkstyret Ånderdalen nasjonalpark
Legge klopp på stisegmenter omlagt sti mellom Andre Velten og Åndervatnet	Tilrettelegging	Klopp	Ånderdalen nasjonalpark	Nasjonalparkstyret Ånderdalen nasjonalpark
Fjerne rester knyttet til bygging av bro Sør-Kaperelva	Vedlikehold	Fjerne avfall	Ånderdalen nasjonalpark	Nasjonalparkstyret Ånderdalen nasjonalpark
Rasteplass Åndervatnet	Tilrettelegging	Rasteplass	Ånderdalen nasjonalpark	Nasjonalparkstyret Ånderdalen nasjonalpark
Utbedre bru Åndervatnet	Tilrettelegging	Bru	Ånderdalen nasjonalpark	Nasjonalparkstyret Ånderdalen nasjonalpark
Trapp-terassering Andre Velten i omlagt ny sti	Tilrettelegging	Trapp	Ånderdalen nasjonalpark	Nasjonalparkstyret Ånderdalen nasjonalpark

10 Driftstiltak

Det totale driftsbehovet er ikke endelig avklart. Dette er drøftet i innledende del av denne tiltaksplanen.

Hvert år forekommer det behov for utskiftninger og tiltak som følge av vinterskade og annen slitasje som flom o.l. Dersom en klopp ryker, vil det være uheldig å vente ett helt budsjettår på gjennomføring av slike tiltak. Nasjonalparkstyret bør uansett ha en slik reparasjonspost (driftspost) tilgjengelig hvert år.

Det gis ikke nærmere beskrivelse av drift ut over det som finnes i tabellen og i innledende del av planen.

For driftstiltakene som gjennomføres årlig er det behov for helikopterløft. Kostnadsrammen for dette ligger på rundt 70000 kr for en dag med flyging.

Det meldes inn behov for midler for dekning av kostnader til Driftstiltak i 2026 med en stipulert kostnad på kr 285000,- Det tildelte grunnbeløpet for drift Ånderdalen nasjonalpark over post 1420.21 på kr. 75000,- dekker kun 28 % av det årlige driftsbehovet.

Nasjonalparkstyret vurderer at dette er en kostnadsramme som også vil være gjeldene som årlig behov for driftsmidler i årene fremover

11 Vedlegg

Vedlegg 1. Skjematisk overordnet tiltaksplan for Ånderdalen nasjonalpark 2021-2026 revidert med status pr november 2025.

Vedlegg 2. Miljødirektoratet, rammer og opplegg for Statsforvalteren og verneområdestyrer - innmelding av behov for midler til tiltak i verneområder, naturrestaurering og SNO-ressurser i verneområder – 2026.

Vedlegg 3. Skjøtelsesplan slåttemarker i Gjeska Ånderdalen nasjonalpark- Sallir Natur AS.

Vedlegg 4. Rapport Naturrestaurering i Ånderdalen nasjonalpark 2025 – Sallir Natur AS.

Norges nasjonalparker

Ånderdalen nasjonalpark kan beskrives som kontrastenes rike.

Ånderdalen nasjonalpark ligger på Senja og er vernet for å ivareta et mangfoldig nordnorsk kystlandskap. Fra de skogkledde dalene på innersia til de høge og ville fjellene som møter storhavet i vest. Nasjonalparken er et viktig område for biologisk mangfold og har gamle kulturhistoriske spor som gjenspeiler bruken av området.

Kontaktinformasjon Ånderdalen nasjonalparkstyre

Telefon:	+ 47 48 15 22 90/ + 4777 64 22 20
E-post:	fmtribi@fylkesmannen.no
Nett:	http://nasjonalparkstyre.no/Anderdalen/
Post:	Tranøyveien 1261, 9304 Vangsvik
Besøksadresse:	Sázzá Senja naturhus og museum Tranøyveien 1261, 9304 Vangsvik

Forslag til disponering av tildelte midler– Budsjett 2026

	Omsøkt	Tildelt	Budsjett 2026	Merknader
Prosjekt N1600 Drift styre og utvalg	360000	320000		
Styremøter			100000	
Studietur Færøyene			51000	1)
Befaring Åndedalen np			30000	
Møte med Rådgivende utvalg			10000	
Møter med eksterne			50000	2)
Arrangementer			30000	
Forvaltningsknutepunkt			14000	
Reiseurgifter/overtid – forvalter			35000	
Sum N1600–Drift styre og utvalg			320000	
Driftsmidler nasjonalpark N1600		75000		3)
Innkjøp og transport av ved			50000	
Opprydding gamle klopper			25000	
Sum N1600–Drift nasjonalpark			75000	
Prosjekt N1601 Forvaltningsplan		230000		
Brukerundersøkelse og reiselivskartlegging 2026	250000		200000	
Rapport sammenstilling insektfauna	30000		30000	
Sum N1601	280000		230000	
Prosjekt N1602 Tiltaksmidler		660000		
Inv 1 2026 Friluftstoalett Startpunkt Olaheimen	350000		350000	
Inv 2 2026 Natursti innfallsport Tranøybotn	60000		60000	
Inv 3 2026 Rasteplass Åndervatnet Øst	30000		30000	
Skjøtsel 2 Klopper ny sti Andre Velten–Åndervatn	80000		80000	
Skjøtsel 3 Kloppløp DNT-løype Åndervatnet sør	20000		20000	
Skjøtsel 4 2026 Trapp (er) Andre Velten	40000		40000	
Skjøtsel 5 2026 Forsterking av sti rundløype	50000		50000	
FVO 2 2026 Informasjonstiltak- skilt	30000		30000	
Sum N1602 Tiltak og Skjøtsel	660000		660000	
Prosjekt N1609 Myrrestaurering Ånderdalen np		80000		
Naturrestaurering stengte stisegmenter	80000		80000	
Sum N1609 Naturrestaurering			80000	
Prosjekt N1611 Restaurering av slåttemark Gjeska – Ånderdalen		230000		
Kartlegging insektsfauna slåttemarker			30000	
Naturrestaurering slåttemark	220364		200000	
Sum N1609 Naturrestaurering			230000	

Merknader: 1) Forvalter – 1 styremedlem dekket over eksterne midler. Lagt inn deltakelse for de tre øvrige styremedlemmer. 2) Ånderdalen npstyr deltar i noen styringsgrupper og blir av og til inviteert til andre møter. Det settes av en pott til dette. 3) ÅNPST får et fast tilskudd drift nasjonalpark på kr 75000,- . Dette dekker bare rundt ca 30 % av årlig

ST 8/26 Eventuelt

SALMAR SETTEFISK AS AVD
STONGLANDSEIDET
Sjøgata 39
9300 FINNSNES

Saksbehandler Ingve Birkeland

Vår ref. 2026/2761 - 432.3

Dato 18.03.2026

Delegert vedtak- Innvilget dispensasjon fra verneforskriften - Ånderdalen nasjonalpark - bruk av snøskuter i forbindelse med tilsyn av vanntilførsel - Salmar Settefisk

Ånderdalen nasjonalparkstyre gir Salmar settefisk avd. Senja dispensasjon til bruk av snøskuter i Ånderdalen nasjonalpark i forbindelse med tilsyn av vanntilførsel til settefiskanlegget. Det gis tillatelse til 10 turer for hver vintersesongen i en periode på tre år 2026-2028.

Dispensasjonen gis med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 og med følgende vilkår:

1. Tillatelsen gjelder kun for bruk av snøskuter med registreringsnummer NZ 5872 til kjøring på frossen og snødekt mark fra tillatelsen er gitt og frem til 1. mai hvert år i perioden mellom 2026-2028.
2. Kjøring skal kun finne sted iht. inntegnet trase. All kjøring utenom angitte formål og trase på kart er forbudt.
3. Det er ikke tillatt å rydde trase i forbindelse med kjøringen.
4. Statens naturoppsyn ved Jim Hugo Hansen skal varsles i forkant av når transporten skal gjennomføres (telefon nr: 922 33 419)
5. Dersom det er rein eller elg i nærheten av kjøretraseen skal farten reduseres til dyrene har trukket unna.
6. Tillatelsen, kart med inntegnet trasé og utfylt kjørebok skal tas med ved kjøring og vises ved kontroll. Det skal benyttes penn ved utfylling av kjørebok. SNO fører kontroll med at vedtaket følges.
7. Kjørebok skal føres før hver tur, og sendes til Ånderdalen nasjonalparkstyre innen 1. juni hvert år. Ny søknad vil ikke bli behandlet før kjørebok er innsendt

Omsøkt kjøring vil også kreve tillatelse fra Senja kommune og grunneiere.

Vedtaket kan påklages innen tre uker til nasjonalparkstyret. Miljødirektoratet er klageinstans dersom vedtaket opprettholdes.

Søknaden

SalMar settefisk avd. Senja (orgnr. 972238554) driver med smoltproduksjon i Gjøvika og har regulering av Langvatnet og tilknyttede vassdrag for inntak av ferskvann til produksjon.

SalMar har i forbindelse med settefiskanlegget i Gjøvika etablert demning og turbinhus/kraftverk ved Langvatnet. Tiltakene som er gjennomført ligger i randsonen av nasjonalparken, men ikke i selve nasjonalparken. SalMar skriver i søknaden at de har et utvidet behov for tilsyn av anleggene og at de om vinteren må bruke snøskuter pga avstandene og behov for tilsyn samt frakt av utstyr og verktøy.

SalMar kan ikke angi datoer for motorferdselen, da de er avhengige av å kunne rykke ut på kort varsel dersom noe skulle oppstå med tilførselen av vann og eller kraftverket. Tidligere vintre har behovet for tilsyn begrenset seg til 5-6 turer i vinterhalvåret. I søknaden er det vedlagt kart med omsøkt trase for motorferdselen (Vedlegg 1).

Lengden på motorferdsel traseen i nasjonalparken er ca. 800 meter og går gjennom fjellbjørkeskog med innslag av noen myrområder.

Regelverk

Ånderdalen nasjonalpark ble opprettet i 1970 og ytterligere utvidet i 1975, 2004 og i 2018. for området gjelder egen forskrift som ble revidert gjennom arbeidet med forskrift for verneplan for kystregionen i Troms, fastsatt ved kgl. Res 04.06.04.

Formålet med vernet av Ånderdalen nasjonalpark er:

- *Å bevare et område med opprinnelig furuskog og bjørkeskog og et fjellandskap som er karakteristisk for ytre deler av Troms. Landskapet og naturmiljø med dyre- og plantelivet skal bevares.*
- *Å bevare et naturområde med samiske og andre kulturminner.*

Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutøvelse. Området skal kunne brukes til reindrift, naturopplevelse og utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

I henhold til 3 pkt. 6. 1 i verneforskriften er motorferdsel forbudt i Ånderdalen nasjonalpark både på land og i ferskvann, og i lufta

under 300 meter, herunder landing med luftfartøy. Det er ikke åpnet opp for motorferdsel i forbindelse med denne typen tiltak som det her søkes om. Søknaden må derfor behandles etter naturmangfoldloven 48.

Naturmangfoldloven § 48 sier at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Søknaden må vurderes etter vilkårene om at det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Disse vilkårene er kumulative, det betyr at hvis begge vilkårene er oppfylt kan forvaltningsmyndigheten vurdere om det skal gis en dispensasjon eller ikke.

I behandling av søknader om dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 skal også de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 vurderes.

Vurdering

SalMar Settefisk avd. Senja søker om dispensasjon til å bruke snøskuter i Ånderdalen nasjonalpark.

Naturmangfoldloven (§7) viser til at prinsippene i loven §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak eller om det gis dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Kunnskapsgrunnlaget – naturmangfoldloven § 8

Verneverdiene er knyttet til landskap, vegetasjonen og dyreliv. Området er relativt godt kartlagt i forbindelse med utvidelsen av nasjonalparken i 2018. I tillegg er opplysninger fra naturoppsynet og fra informasjon i naturbase og artskart. I tilknytning til tidligere søknad fra SalMar settefisk avd. Senja, gjennomførte forvalter en feltbefaring av kjøretraseen som går i nasjonalparken 28. oktober 2022. Den omsøkte traseen går ca. 800 meter gjennom nasjonalparken. Den går gjennom en sørvendt bratt dal med bjørkeskog med innslag av selje og rogn. Selv om dalen er relativt bratt er skogen åpen med blåbær og gress i feltsjiktet. I det øverste partiet av dalen er det noen myrpartier som traseen vil krysse. Under befaringen ble det registrert liggeplasser og en god del stor etter elg. Det hekkes både ryper og orrfugl i området.

Når det gjelder virkningen av den omsøkte motorferdselen, har vi kunnskap basert på erfaring, og ulike undersøkelser om påvirkning av bruk av snøskuter på vegetasjon, terreng og dyreliv.

Motorferdselen skal foregå på frossen og snødekt mark og tidsrommet for motorferdselen er utenfor den sårbare perioden for dyrelivet, men det er viktig å ta hensyn til elg i området da elgkua på senvinteren bærer kalv og er sårbar for forstyrrelser. Ånderdalen nasjonalpark har kunnskap basert på erfaring av tidligere år hvor det er benyttet snøskuter i forbindelse med materiell transport i nasjonalparken, og ulike undersøkelser om påvirkning av motorferdsel på frossen og snødekt mark. Ånderdalen nasjonalparkstyre mener å ha nødvendig kunnskap til å fatte avgjørelsen i saken. Føre-var-prinsippet § 9 vektlegges derfor ikke.

Økosystemtilnærming og samlet belastning – naturmangfoldloven § 10

Naturmangfoldloven § 10 sier at økosystemtilnærming og samlet belastning på et område skal vurderes. Det skal også vurderes om en dispensasjon kan skape presedens og på den måten bidra til en gradvis forringing av området og forvitring av verneforskriften. Det er ikke dokumentert at kjøring på snødekt mark med snøskuter er til vesentlig skade på naturmangfoldet utenfor hekke- og yngletid. Det er ikke gitt andre tillatelser til bruk av snøskuter i det omsøkte området. Samlet sett i nasjonalparken er det gitt få dispensasjoner til bruk av snøskuter. Totalt sett er det liten motorisert ferdsel i området, og vi vurderer den samlede belastningen til å være lav.

Kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige teknikker . naturmangfoldloven § 11 og 12

Motorferdsel kan både forstyrre dyreliv og føre til spor i terrenget. Bruken det her er snakk om er i et begrenset område i nasjonalparken og vil foregå på frossen og snødekt mark utenfor den mest sårbare perioden til dyrelivet. Nasjonalparkstyret anser at hensynsfull kjøring med snøskuter ikke vil påvirke vegetasjonen og forstyrrelsene vil være forbigående.

Ånderdalen nasjonalparkstyre vurderer at bruk av snøskuter som miljøforsvarlig, og at det ikke vil føre til miljøforringelse i Ånderdalen nasjonalpark, forutsatt at det skjer i tråd med vilkårene i denne tillatelsen. Det vurderes slik at bruken av snøskuter er den mest miljøforsvarlige teknikken i denne sammenheng og at bruk av helikopter vil gi mer støy. Det vurderes slik at § 11 ikke er relevant i denne saken så lenge den motoriserte ferdselen foregår iht. vilkårene som er stilt i denne dispensasjonen.

Samlet vurdering

Ånderdalen nasjonalparkstyre vurderer at bruk av snøskuter i forbindelse med tilsyn av vanntilførselen til settefiskanlegget i Gjøvika ikke strider mot verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig, hverken som enkelt tiltak eller med tanke på samlet belastning i området. I vurderingen er det lagt vekt på at motorferdselen er i et begrenset område i nasjonalparken og at det skjer på en tid av året det ikke vil være i konflikt med dyrelivet og ikke vil sette varige spor i terrenget.

Konklusjon

Ånderdalen nasjonalparkstyre kan med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 gi dispensasjon for bruk av snøskuter i omsøkt kjøretrase i Ånderdalen nasjonalpark for vintersesongen 2023-2024. Dette er begrunnet over.

Søknaden fra Salmar Settefisk avd. Senja innvilges med vilkår. Vedtaket er sendt ut pr e-post den 18. mars 2024.

Informasjon om klagerett

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen er tre uker etter at dette vedtaket er mottatt. Eventuell klage skal sendes gjennom Ånderdalen nasjonalparkstyre

Med vennlig hilsen

Ingve Birkeland
nasjonalparkforvalter

Vedlegg:

1 Kjørebok_SalMar settefisk26-28

Rapport- kjørebok som skal tas med ved kjøring

Vedtak fattet av:	Ånderdalen nasjonalparkstyre
Vår ref:	2026/2761
Dato:	18.03.26
Saksbehandler:	Ingve Birkeland (Nasjonalparkforvalter)

Dispensasjonen er gitt til:

Navn:	Salmar Settefisk avd. Senja
Adresse:	Sjøgata 93 9300 Finnsnes
Eiendom	218/1 Statskog SF
Registreringsnr	NZ 5872

Fører(e) av snøskuter:

Navn:	
Navn:	
Navn:	
Navn:	
Navn:	

Formålet med kjøringen:

Tilsyn vanntilførsel turbinhus/kraftverk mellom Storelvvatnet og Langvatnet

Hjemmel for vedtak:

Naturmangfoldloven	§ 48	Unntak som ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.
--------------------	------	--

Følgende vilkår gjelder:

Trasé/område:	Se kart på baksiden
Antall turer:	10 pr år Se kjørebok på baksiden.
Tidsrom:	2026-2028 Ikke tillatt etter 30. april hvert år.
Type kjøretøy:	1 snøskuter eventuelt med påmontert slede.
Andre vilkår:	På frossen og snødekt mark. Utfylt kjørebok skal returneres til Ånderdalen nasjonalparkstyre innen 1. juni hvert år. All motorferdsel i utmark skal foregå aktsomt og hensynsfullt for å unngå skade på miljø og mennesker.

Annet:

Motorferdsel i utmark forutsetter samtykke fra grunneier og dispensasjon fra Senja kommune. Det skal meldes ifra til oppsynet i forkant av kjøringen. Dette kan gjøres til Jim-Hugo Hansen på e-post: jim.hugo.hansen@miljodir.no eller per sms til tlf.: 92233419.

Godkjent kjøretrasè:

Kjørebok (Fylles ut med penn)

Tur nr	Tur		Retur	
	Dato	Førers signatur	Dato	Førers signatur
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Deres ref

Vår ref
25/4573-

Dato
16. januar 2026

Klargjøring av unntak i verneforskrifter for militær operative virksomhet

Vi viser til vedlagte brev 3. april 2019 der Klima- og miljødepartementet gjør rede for hvilke av Forsvarets aktiviteter som er omfattet av unntaket for «militær operative virksomhet» i verneforskrifter.

I første avsnitt side 3 klargjør departementet (med vår understreking her) at det «*kun er "utrykningsøvelser med militære styrker" som er unntatt fra søknadsplikt. Øvrige øvelser er etter verneforskriftene ikke å anse som "militær operativ virksomhet".*»

Departementet viser til at dette bare er ment som en presisering av hvilke typer *øvelser* i forbindelse med lavtflyging som er omfattet av unntaket for militær operativ virksomhet.

At presiseringen ikke skal forstås videre, fremgår etter vår vurdering klart av siste setning i sitatet, som innledes med nettopp «Øvrige øvelser». Formuleringene er ikke ment å innskrenke andre deler av definisjonen av militær operativ virksomhet som er gjengitt i St. meld. nr. 62 (1991-1992) *Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge*. Denne må anses som fortsatt gjeldende.

Dette betyr blant annet at militær operativ virksomhet omfatter i fredstid all virksomhet som er nødvendig for å planlegge, forberede og gjennomføre overvåkning av land-, sjø- og luftterritoriet.

Vi ber Miljødirektoratet orientere forvaltningsmyndighetene om ovennevnte.

Med hilsen

Øivind Dannevig (e.f.)
avdelingsdirektør

Ernst Inge Espeland
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg:

Brev 3. april 2019 til forvaltningsmyndighetene om definisjonen av militær operativ virksomhet

Kopi

Forsvarsdepartementet

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Deres ref

Vår ref
25/4573-

Dato
16. januar 2026

Klargjøring av unntak i verneforskrifter for militær operative virksomhet

Vi viser til vedlagte brev 3. april 2019 der Klima- og miljødepartementet gjør rede for hvilke av Forsvarets aktiviteter som er omfattet av unntaket for «militær operative virksomhet» i verneforskrifter.

I første avsnitt side 3 klargjør departementet (med vår understreking her) at det «*kun er "utrykningsøvelser med militære styrker" som er unntatt fra søknadsplikt. Øvrige øvelser er etter verneforskriftene ikke å anse som "militær operativ virksomhet".*»

Departementet viser til at dette bare er ment som en presisering av hvilke typer *øvelser* i forbindelse med lavtflyging som er omfattet av unntaket for militær operativ virksomhet.

At presiseringen ikke skal forstås videre, fremgår etter vår vurdering klart av siste setning i sitatet, som innledes med nettopp «Øvrige øvelser». Formuleringene er ikke ment å innskrenke andre deler av definisjonen av militær operativ virksomhet som er gjengitt i St. meld. nr. 62 (1991-1992) *Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge*. Denne må anses som fortsatt gjeldende.

Dette betyr blant annet at militær operativ virksomhet omfatter i fredstid all virksomhet som er nødvendig for å planlegge, forberede og gjennomføre overvåkning av land-, sjø- og luftterritoriet.

Vi ber Miljødirektoratet orientere forvaltningsmyndighetene om ovennevnte.

Med hilsen

Øivind Dannevig (e.f.)
avdelingsdirektør

Ernst Inge Espeland
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg:

Brev 3. april 2019 til forvaltningsmyndighetene om definisjonen av militær operativ virksomhet

Kopi

Forsvarsdepartementet

Adressater ifølge liste

Deres ref
2015/442-0

Vår ref
18/700-5

Dato
3. april 2019

Spørsmål om definisjon av Forsvarets operative virksomhet

Klima- og miljødepartementet og Miljødirektoratet får enkelte henvendelser vedrørende Forsvarets virksomhet i verneområdene. Det gjelder både ferdsel og motorferdsel på bakken og lavtflyging, bl.a. med helikopter. Henvendelsene har synliggjort et behov for å klargjøre hvordan verneforskriftene skal tolkes når det gjelder militær virksomhet, særlig på bakgrunn av at Forsvaret har endret sin definisjon av hvilke aktiviteter som regnes som "militær operativ virksomhet".

Verneforskriftene for det enkelte verneområde er avgjørende for hvilke aktiviteter som er tillatt i verneområdene. Forskriftene og forarbeidene, dvs. foredraget til kongelig resolusjon, er noe ulikt utformet for ulike verneområder når det gjelder Forsvarets aktivitet. Dette skyldes ulike verneformål, ulikt behov for Forsvaret til å benytte de ulike verneområdene, endringer i Forsvarets behov over tid, og at verneområdene er opprettet over en lang tidsperiode hvor det er skjedd en utvikling i utforming av forskriftene og foredraget til kongelig resolusjon. Som en følge av utfordringene Forsvaret står overfor, har også Forsvarets egne definisjoner og begrepsbruk for ulike aktiviteter endret seg, og vil fortsatt kunne komme til å endre seg, over tid. Som følge av dette, kan det oppstå uklarheter om hvordan Forsvarets aktiviteter skal kunne foregå innenfor verneområdene.

I verneområdene vil Forsvarets aktivitet primært kunne innebære ferdsel til fots, motorferdsel og lavtflyging med jagerfly og med helikopter. Hvordan dette skal håndteres innenfor det enkelte verneområde avhenger av hvordan verneforskriften er utformet, om det er en planlagt aktivitet, eller om det er en aktivitet som skjer som følge av akutte behov i gitte situasjoner.

Forsvarets aktivitet skjer i form av operasjoner, øving og trening. Forsvaret legger til grunn at begrepet operativ virksomhet omfatter operasjoner og øving. Det vises til at operativ virksomhet planlegges, ledes og gjennomføres i fred, krise og væpnet konflikt i og utenfor Norge, alene eller i allianse. Trening gjennomføres for å kunne oppnå operativ status, og defineres ikke som del av den operative virksomheten.

Klima- og miljødepartementet og Forsvarsdepartementet har drøftet de ulike problemstillingene. Forsvarsdepartementet presiserer at det ikke har vært deres intensjon å endre Forsvarets aktivitet innenfor verneområdene som følge av endret begrepsbruk eller endrede definisjoner på ulike aktiviteter. Det skal fortsatt være en god balanse mellom forvaltning av verneområdene slik at verneverdiene opprettholdes, og Forsvarets nødvendige aktivitet som i noen tilfelle også vil berøre verneområdene.

I praksis er det særlig verneforskriftenes regulering av motorferdsel på bakken og i luften som har praktisk betydning for Forsvarets virksomhet. Noen forskrifter har også regulering av organisert ferdsel, som vil kunne omfatte forsvarets ferdsel til fots og ulike former for opphold i disse verneområdene. Reguleringene innebærer at de nevnte aktivitetene gjennomgående er søknadspliktige i store verneområder.

Verneforskriftene har som hovedregel et unntak for "militær operativ virksomhet". Dette innebærer at den del av Forsvarets virksomhet som anses som "operativ virksomhet" etter verneforskriftene er unntatt fra søknadsplikt til myndigheten som forvalter verneområdene. Hvordan dette begrepet har blitt tolket i forbindelse med vedtakelse av verneforskrifter, fremgår av ulike dokumenter.

I *St.meld. nr. 62 (1991 -92) Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge* er begrepet definert i pkt. 5.6 militære interesser. Det fremgår av denne at «*militær operativ virksomhet omfatter i fredstid all militær virksomhet som er nødvendig for å planlegge, forberede og gjennomføre:*

- *Overvåkning av land-, sjø- og luftterritoriet*
- *Forsvarsplaner herunder feltbefestninger, anlegg for installasjoner og stridsmidler*
- *Beredskapstiltak herunder utrykningsøvelser med militære styrker*
- *Rene militære operasjoner i spesielle situasjoner herunder søk og redningstjeneste.»*

Det fremgår videre at vanlige øvelser ikke omfattes av unntaket, men det forutsettes at der sivil virksomhet eller trafikk er tillatt, kan tilsvarende militær virksomhet uten videre finne sted.

Dette er lagt til grunn i brev av 07.01.1997 fra Forsvarets overkommando, som anses å ha vært gjeldende retningslinje også ved utarbeidelse av nye verneforskrifter. Det er i dette brevet understreket at programmerte øvelser samt trening som ikke tar i bruk faste stridsanlegg, i denne sammenheng er å regne som vanlige øvelser.

I NOU 2001:15 "Forsvarets områder for lavflyging" er operativ flyging definert som flyging iverksatt som følge av en reell hendelse, i motsetning til trening og øvelser (kap. 5.5.6.1 Unntaket for militær operativ virksomhet i verneområder).

Når det gjelder tolkning av begrepet "Militær operativ virksomhet" i verneforskrifter, og spørsmål om hvilke tiltak som er søknadspliktige, er det fortsatt denne forståelsen som skal legges til grunn. Dette innebærer at det kun er "utrykningsøvelser med militære styrker" som er unntatt fra søknadsplikt. Øvrige øvelser er etter verneforskriftene ikke å anse som "militær operativ virksomhet".

Forsvarets operative hovedkvarters bruk av begrepet operativ virksomhet har imidlertid på grunn av utviklingen i samfunnet, endret seg. Det kan derfor ha oppstått uklarheter om hvilke aktiviteter som er søknadspliktig innenfor verneområder. Klima- og miljødepartementet vil presisere at det som regnes som operativ virksomhet etter verneforskriftene ikke endres som følge av Forsvarets interne endring av dette begrepet. Klima- og miljødepartementet legger til grunn at forvaltningsmyndigheten og Forsvaret oppretter dialog om all planlagt aktivitet som vil kunne berøre verneområder. Forvaltningsmyndighetene skal vurdere om det er behov for å søke tillatelse eller ikke avhengig av hvordan den enkelte verneforskrift er utformet. I noen verneforskrifter er det tatt inn særskilte unntaksbestemmelser knyttet til spesielle behov i bestemte områder.

Aktiviteter i regi av Forsvaret som ikke faller inn under søknadsbestemmelser i forskriftene, vil det kunne søkes dispensasjon for etter naturmangfoldloven § 48. Dersom det er aktuelt å søke dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48, må det i det enkelte tilfelle vurderes om hvilket av vilkårene i bestemmelsen aktiviteten skal vurderes etter. Unntak for vesentlig samfunnsinteresse omfatter tungtveiende hensyn av nasjonal betydning. I andre tilfeller vil Forsvarets virksomhet normalt være å anse som et viktig samfunnshensyn som skal tilleggs vekt i vurderingen av om dispensasjon skal gis, dersom vilkårene i § 48 er oppfylt, og dersom det er nødvendig at aktiviteten eller tiltaket skjer innenfor verneområdet. I nødvendighetsvurderingen må det bla. vurderes mulighet for alternativ lokalisering. Det vises for øvrig til Miljødirektoratets veiledning om skjønnsutøvelse ved dispensasjon pkt 8:

<http://www.miljodirektoratet.no/Documents/publikasjoner/M106/M106.pdf>

Forsvarets lavtflyging med jagerfly er regulert i de verneområdene det er aktuelt. Det vil si at det er gitt helt eller delvis unntak fra forskriftenes forbud mot lavtflyging. Slike reguleringer er mest utbredt for nasjonalparker, og forbyr flyving under 300 meter over bakken. Unntak for lavtflyging med jagerfly varierer mellom områdene ut fra både forsvarets behov og ut fra de konkrete verneverdiene.

Lavtflyging med helikopter er oftest ikke gitt tilsvarende unntak. Dette skyldes primært at det ikke har vært en relevant problemstilling når vernevedtaket er blitt fattet, og at behovet for unntak derfor ikke har blitt vurdert. I enkelte områder kan imidlertid dette ha endret seg over tid. I nyere verneområder som bla. i Raet nasjonalpark og i utvidelsen av de Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark er bestemmelser om dette innarbeidet i verneforskriftene. I nyere skogvernforskrifter er det tatt inn generelt unntak for landing og start med Forsvarets luftfartøy. I verneområder hvor dette ikke er spesifikt omtalt og regulert, forutsettes som omtalt over, at det er en dialog mellom forvaltningsmyndigheten og Forsvaret om planlagt helikopterflyging og hvordan dette mest hensiktsmessig bør behandles gjennom eventuelt søknad om tillatelse/dispensasjon. Ved ikke-forhåndsplanlagt lavtflyging knyttet til f.eks. krisesituasjoner og vanskelige værforhold o.l. vil det være å anse som en nødrettssituasjon

som vil kunne gjennomføres. Flyving som ledd i militær operativ virksomhet i forbindelse med akutte hendelser er gjennomgående unntatt søknadsplikt etter forskriftene.

Klima- og miljødepartementet vil for øvrig vurdere om det er behov for en ytterligere presisering i verneforskriftene knyttet til Forsvarets nødvendige aktivitet, spesielt innenfor nasjonalparkene. Dette vil skje i forbindelse med andre planlagte endringer av nasjonalparkforskriftene.

Dette brevet er utarbeidet i et samarbeid mellom Klima- og miljødepartementet og Forsvarsdepartementet.

Vi ber fylkesmennene distribuere dette brevet videre til de kommunene som har forvaltningsansvaret for mindre verneområder.

Med hilsen

Øivind Dannevig (e.f.)
avdelingsdirektør

Ingunn Iversen
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Adressater: Nasjonalpark- og verneområdestyrer
Fylkesmennene

Kopi: Forsvarsdepartementet
Miljødirektoratet

Arkivsaksnr: 2026/83-4

Saksbehandler: Ingve Birkeland

Dato: 19.03.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Ånderdalen nasjonalparkstyre	2/26	23.03.2026

Orientering fra forvalter på styremøte 23. mars 2026.

Forvalters innstilling

Sakene som legges frem er orienteringssaker uten innstilling til vedtak. Nasjonalparkstyret må eventuelt bestemme om noen av sakene som legges frem er vedtakssaker som skal meldes opp i senere styremøter.

Saksopplysninger

Forvalter vil orientere om følgende saker:

1. Salt Monitorering av ferdsel og slitasje i friluftslivsområder. Presentasjon fra Salt på Teams.
2. Regional plan for klimaomstilling 2 gangs høring Troms Fylkeskommune.
3. NINA dronesøknad ifbm sjøfuglkartlegging
4. Administrativt kontaktutvalg.
5. Prosjektleder Sázza Naturhus
6. Møteplan 2026
7. Felles møte verneområdestyrene i Midt-Troms 270426.
8. Besøk av Seiland nasjonalparkstyre september 2026
9. Miljødirektoratets tilrådning til KLD – Andfjorden marine verneområde
10. Elements og elektronisk signatur av protokoll
11. Reiserekning- Honorering

Vurdering

Nasjonalparkstyret har stor kontaktflate og det er mange saker og henvendelser som det kan være nyttig for nasjonalparkstyret å få orientering om. Forvalter har derfor en

egen post på styremøtene hvor han legger frem en del orienteringssaker som styret kan vurdere om de vil jobbe videre med og om det eventuelt skal meldes opp som styresak på fremtidige styremøter.